

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՔԱՐԸ լացաւ. ջուրը լացաւ. ու ծառն է որբ.
Գիւղին սարէն իջնող հովուին սրինգն է լըռած.

Հասկերուն մէջ ալ կը թօշնի ծաղիկը բորբ,

Ու կռուներն իր բոյնը չի գտներ՝ հողմահալած...

Ո՛ր է ծուխին շունչը, ո՛ր է ձայնն անձրեւին,

Ո՛ր ճրագներուն շողն հարսներու մատներէն ցայտ.

Մութը կ'իջնէ եւ լո՛ւռ սըրտերը կ'արիւնին.

Տրտում իր վէպը կը հեծէ աղբիւր մ'անցայտ:

Նոր արշալոյս մը կը ծագի սրտէն ցեղին.

Գարնան աղուոր աղջիկ մըն է լացող ուռին.

Զէ մեռած Ան որ լոյսն երգեց հայ ճրագներուն.

Սէրը երգեց. ոսկի որան, եզն ու արօր,

Եւ իր ձայնին մրրիկին մէջ խորհրդաւոր

Դեռ կը հոսի ջուրը պղտոր մեր գետերուն...

ԱՐՍԵՆ ԵՐԿԱԹ

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շահեկան կտոր մը

Վերջերս, Բարիգի Նուպարեան Մա. տենադարանի Գրադարանապետ բարեկամս Պ. Ա. Անտոնեան կ'իմացնէր ինծի թէ, ազգայինի մը կողմէ Մատենադարանին նուիրուած մէկ քանի Հայ դրամներու մէջ կայ հատ մը, Լեւոն արձանագրութեամբ, որուն երկու երեսի պատկերի տեղերը արաբերէն արձանագրութիւններ կան, ու իմ կարծիքս կը հարցնէր:

Բնականաբար, հետեւէն, առանց դրամը տեսնելու բան մը չէի կրնար ըսել:

Գալով վրայի արձանագրութիւններուն, չէ՛ այնպէս, ինչպէս ո՛չ—դրամագէտի մը աչքով տեսեր էր բարեկամս:

Դրամին առաջին կողման արձանագրութիւնն որոշակի ընթեռնի է.

Լ Ե Ւ Ո Ն Թ Ա...

Իսկ Բ. կողմէն կը կարդացուի

... Լ Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ս Ի Լ

Երբ ուշադիր նայուածքով մը զննուին երկու կողմի պատկերները, այն ատեն հարցը պիտի պարզուի.

Պահ մը մտածելով որ, մի որ եւ է ճարտարական ոսկերիչի կողմէ կեղծուած կտոր մըն է, կարգ մը ցուցումներ ըրի ճշդելու համար այդ պարագան, և միանգամայն խնդրեցի որ ինծի զրկէ այդ դրամին որոշմը, եթէ կարելի չէ զրկել լուսանկարը:

Պ. Անտոնեան բարութիւնն ունեցաւ ինծի զրկելու այդ հետաքրքրական դրամին լուսանկարը. ու իմ պատասխան—կարծիքս յայտնելէ յետոյ անոր, աւելորդ չեմ նկատեր «Բազմավէպ»ի միջոցաւ ալ այդ դրամը ճանչցնել Հայ դրամագիտութեամբ ըզբաղողներուն, և հետաքրքիր ազգայիններու:

Հաւաստուածին համաձայն, այդ դրամը արժաթեայ է, և ունի սովորական մեծութիւնը Ռուբինեան արծաթ Հայ դրամներու:

Առաջին կողմի պատկերն է, թէեւ բնական աւրուած, և սակայն զգալիօրէն որոշ, թագաւորը որ կը ձիավարէ դէպի աջ, սովորական motif Ռուբինեան Հայ արծաթ և մաս մը պղինձ դրամներու:

Նոյն այս կողման պատկերին վրայ, դատելով լուսանկարէն, կը տեսնուին հետքերը արաբերէն surcharge եղած արձանագրութեան մը, զոր կարելի չէ կարդալ:

Երկրորդ կողմի պատկերը արդէն բոլորովին կը պարզաբանէ պարագան:

Որքան ալ արաբական նուիրական տառազը, «Լէ Իլէ...»ն տեսնուի, և սակայն անոր տակն իսկ որոշակի կ'երեւայ Ռուբինեան առիւծը, դարձած դէպի աջ, պոչը բեկբեկ:

Ուրեմն, որոշ է որ դէմ յանդիման կը